

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Přímá demokracie v obcích

Případová studie Ďáblic

Bakalářská práce

Autor: **Martina Podolská**

Vedoucí práce: Ing. Jan Čopík, Ph.D.

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Podolská Martina

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Přímá demokracie v obcích. Případová studie Ďáblice

Anglický název

Direct democracy in municipalities. Case study of Ďáblice

Cíle práce

Tématem bakalářské práce je obecní samospráva a přímá demokracie na lokální úrovni rozhodování. Výzkum práce bude zaměřen na vybranou obec - městskou část Praha - Ďáblice.

Cílem bakalářské práce bude v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat institut místního referenda v České republice.
2. Charakterizovat městskou část Praha - Ďáblice.
3. Identifikovat polemiku (spor) řešený v místním referendu a analyzovat iniciování, průběh, výsledky referenda a následně děje.

Metodika

Ve výzkumu samosprávy na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení [Balík 2005: 166–167]. Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v různých obcích. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Harmonogram zpracování

vyhledávání podkladových materiálů	- do 7/2012
studium literatury a problematiky tématu	- do 8/2012 a dále v průběhu zpracování práce
dokončení teoretické části práce	- do 11/2012
dokončení praktické části práce	- do 2/2012

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

městská část Praha-Ďáblice, místní samospráva, občanská participace, občanské sdružení, přímý výkon moci, místní referendum

Doporučené zdroje informací

SMITH, Michael L. Přímá demokracie v praxi : Politika místních referend v České republice. 1. vydání. Praha: ISEA, 2007. 101 s. ISBN 978-80-903316-3-1.

SMITH, Michael L. Občané v politice : studie k participativní a přímé demokracii ve střední Evropě. Praha : ISEA, 2009. 169 s. ISBN 978-80-903316-5-5.

BALÍK, Stanislav. Metodologie výzkumu komunální politiky. In FIALA, Petr; STRMISKA, Maxmillán. Víceúrovňově vládnutí: teorie, přístupy, metody. 1. vydání. brno: CDK, 2005. 267 s. ISBN 80-7325-074-8.

NAHODIL, Tomáš; ŘÍČKA, Tomáš. Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001. Praha : Linde, 2004. 141 s. ISBN 80-7201-502-8.

HILOUŠEK, Vít; KOPEČEK, Lubomír. Demokracie. Teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie. 2. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2007. 379 s. ISBN 978-80-210-4249-0.

SIEDENTOP, Larry. Demokracie v Evropě. Brno : Barrister & Principal : Centrum strategických studií, 2004. 229 s. ISBN 80-86598-76-4.

Zákon PČR č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Zákon PČR č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů.

Zákon NRSR č. 302/2001 Z., o samosprávě vyšších územních celků (zákon o samosprávných krajích).

Zákon SNR č. 369/1990 Sb., o obecním zřízení ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí práce

Čopík Jan, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2013

prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.

Děkan fakulty

V Praze dne 15.1.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci na téma „Přímá demokracie v obcích. Případová studie Dáblic“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Jsem si vědoma, že moje bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitní databázi a bude veřejně přístupná k nahlédnutí.

V Praze dne 17.3.2014

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady při zpracování této bakalářské práce. Také bych ráda poděkovala Věře Prokešové z občanského sdružení pro Ďáblice i jeho ostatním členům, zástupcům z městské části Praha-Ďáblice za poskytnuté dokumenty a informace a v neposlední řadě mé rodině a blízkým za podporu, kterou mi v době psaní práce poskytli.

Přímá demokracie v obcích. Případová studie Ďáblic.

Direct democracy in municipalities. Case study of Dablice.

Souhrn

Tématem bakalářské práce je přímá demokracie v České republice na obecní úrovni. Jejím cílem bylo charakterizování pražské městské části Praha 8 – Ďáblice, zejména problému místní skládky. Poté byly zkoumány podmínky vzniku místního referenda, zanalyzován jeho průběh a následné děje. Bakalářská práce je rozdělena do tří částí. První - teoretická část se věnuje přímé demokracii v České republice, podrobněji pak institutu místního referenda na obecní úrovni. Druhá - praktická část práce se zabývá okolnostmi vzniku referenda a jeho vyhlášením. Třetí - závěrečná část potom zhodnocuje vliv konání místního referenda ohledně místní skládky v Ďáblicích.

Summary

The topic of this bachelor thesis is direct democracy on a municipal level in the Czech Republic. The goal is to describe Prague urban district – Prague 8 – Dablice, mainly the problem of local waste disposal. After this, the conditions of origins of a local referendum were examined, its progress and further acts were analysed. The bachelor thesis is divided into three parts. The first – theoretical part focuses on a direct democracy in the Czech Republic, more minutely on the institution of a local referendum on a municipal level. The second – practical part deals with the circumstances of the origin of the referendum and its proclamation. The third – final part evaluates the influence of holding the local referendum concerning the local waste disposal in Dablice.

Klíčová slova: městská část Praha-Ďáblice, místní samospráva, občanská participace, občanské sdružení, přímý výkon moci, místní referendum, občan

Keywords: urban district Prague-Dablice, local autonomy, civil participation, civil association, direct power output, local referendum, citizen

Obsah

1 Úvod	8
2 Cíl a metodika práce	8
3 Teoretická východiska	10
3.1 Vymezení pojmu “přímá demokracie”	10
3.2 Referendum	12
3.2.1 Referendum obecně	12
3.2.2 Zákon o místním referendu	13
3.2.3 Lidová iniciativa	15
3.2.4 Plebiscit	16
3.3 Městská část Praha-Ďáblice	16
3.3.1 Základní informace o obci	16
3.3.2 Historie obce	17
3.3.3 Přírodní památka Ládví	18
3.3.4 Ďáblický hřbitov	19
3.3.5 Kaple Nejsvětější Trojice a sv. Václava	20
3.3.6 Prapor obce	20
4 Místní referendum v Ďáblicích	21
4.1 Občanské sdružení pro Ďáblice	21
4.2 Skládka Ďáblice	22
4.3 Kroky proti rozšíření 3. etapy skládky	24

4.4 Místní referendum o dřáblické skládce	24
4.4.1 Iniciování referenda	24
4.4.2 Průběh referenda	27
4.4.3 Výsledky referenda	28
4.4.4 Následné děje	29
5 Závěr	30
6 Seznam použitých zdrojů	32
7 Seznam obrázků a tabulek	34
8 Přílohy	36

1. Úvod

Na každého z nás působí prostředí, ve kterém žijeme. Ať už je to velké město, maloměsto nebo obec. Každý, kdo chce žít v kraji, městě nebo obci šťastně a spokojeně, vnímá jak vnější podobu obce, tak i vnitřní procesy obce. Chce žít v hezkém, upraveném a zejména čistém prostředí, kde funguje místní zastupitelstvo a kde je občanská vybavenost, jako je třeba mateřská a základní škola, praktický lékař, hřiště pro děti apod. Pokud některý z těchto faktorů v obci chybí nebo špatně funguje, mělo by zastupitelstvo obce jednat a problémy řešit. Pokud však zastupitelstvo obce z nějakého důvodu řešit tyto problémy nechce nebo se jim vyhýbá, nastupují do boje aktivní občané v obci, kteří se snaží zastupitelstvo přinutit k jednání. Zastupitelstvo obce a aktivní občané jsou velice důležitými pojmy v této bakalářské práci.

Má aktivní občan obce šanci obstát při prosazení svého názoru nebo nápadu? Jsou vůbec jeho názory brány v potaz? Je konání místního referenda v obci efektivní metodou v dosažení jejich cíle? Na tyto a další otázky se snaží tato práce najít odpovědi.

Místní referendum v České republice je zatím jediným uzákoněným nástrojem přímé demokracie. Od dob jeho uzákonění prošel několika novelami. V roce 2012 se uskutečnilo zatím jediné referendum v krajském městě a díky jeho velikosti se prozatím považuje za nejúspěšnější místní referendum. Referendum v Plzni se týkalo výstavby nového obchodního komplexu Corso. Občané Plzně tak vyjádřili, že jsou proti výstavbě tohoto nového obchodního komplexu. Jsou ale všechna místní referenda iniciovaná z řad místních obyvatel vždy takto úspěšná?

2. Cíl a metodika práce

Tématem bakalářské práce je obecní samospráva a přímá demokracie na lokální úrovni rozhodování. Výzkum práce byl zaměřen na vybranou obec – městskou část

Praha-Ďáblice.

Cílem bakalářské práce bylo v rámci zvoleného tématu charakterizovat institut místního referenda v České republice, charakterizovat městskou část Praha-Ďáblice, identifikovat polemiku řešenou v místním referendu (případné rozšíření skládky odpadu) a analyzovat iniciování, průběh, výsledky referenda a následné děje. Potvrdí případová studie uvažovaného rozšíření skládky předpoklad o složitosti a náročnosti procesu místního referenda od jeho příprav, po jeho realizaci a vyhlášení, jak to popsál ve své publikaci Michel L. Smith?¹

Ve výzkumu samosprávy na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení.² Při vypracování práce byl využit výzkumný přístup, jenž se snažil zohledňovat odlišnosti v různých obcích. Práce byla postavena jako případová studie. Ke sběru dat byly využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování.

Protože byla v této práci důležitá role místních obyvatel obce a zastupitelstva obce, pro získání podkladů a informací bylo použito především osobních polostrukturovaných rozhovorů se členy občanského sdružení, členy zastupitelstva obce a občany Ďáblic (otázky rozhovorů jsou přiloženy na konci této práce jako příloha č. 1). Jedná se o poměrně malou obec a tak k odpovědím na otázky v úvodu této práce se docházelo postupně. Nejprve bylo zapotřebí rozebrat statistické údaje týkající se vzniku, konání i výsledků referenda. Poté zjistit, jak se k referendu stavělo místní zastupitelstvo a občané Ďáblic a prošetřit souvislosti. Pro toto zjištění bylo využito hlavně informací přímo od občanského sdružení pro Ďáblice, které poskytlo několik materiálů k problematice. Neméně významným zdrojem při vypracování této práce byla osobní zkušenost a předání

---

¹ SMITH, Michael L. *Přímá demokracie v praxi: Politika místních referend v České republice*. Praha, 2007. 101 s.

² BALÍK, Stanislav. *Metodologie výzkumu komunální politiky*. In FIALA, Petr; STRMISKA, Maxmilán. *Vícerúrovňové vládnutí, teorie, přístupy, metody*. Brno, 2005. 166 s.

informací od členů občanského sdružení pro Ďáblice a informace získané od místního obecního úřadu.

3. Teoretická východiska

3.1. Vymezení pojmu “přímá demokracie”

Pojem demokracie pochází z řeckého demos, lid a kratein, vládnout. Synonymum demokracie je tedy vláda lidu. Tento pojem je starý přes 2000 let. Hloušek ve své publikaci uvádí vysvětlení pojmu demokracie podle Lincolna a to následovně:³

- “vláda lidu” je mocí lidu, a to nejenom v tom smyslu, že zahrnuje celý lid, ale rovněž proto, že získává legitimitu díky podpoře lidu (vládá se souhlasem lidu);
- “vládu prostřednictvím lidu” lze chápat ve smyslu výkonu moci lidem, tj. ve smyslu široké účasti lidu na procesu vládnutí;
- “vláda pro lid” proto, že se snaží působit pro společné blaho všech lidí a zajištění práv jednotlivců

Demokracie se dělí na dvě základní skupiny, na demokracii přímou neboli participaçní a na demokracii nepřímou neboli zastupitelskou.

Podle Hlouška jsou základními instituty zastupitelské demokracie parlament, politické strany, volný (reprezentativní) poslanecký mandát a všeobecné volební právo. Model zastupitelské demokracie se stal základem prakticky všech současných západoevropských demokracií.⁴

---

³ HLOUŠEK, V., KOPEČEK, L., *Demokracie – teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie*, Brno 2007, s.16

⁴ HLOUŠEK, V., KOPEČEK, L., *Demokracie – teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie*, Brno 2007, s. 25

Hlavním prvkem přímé demokracie je zapojení všech občanů do správy věcí veřejných a její kořeny sahají až do antiky. Obecně se za “nejklasičtější” případ starověké přímé demokracie považuje demokracie Athén.⁵

Přímou demokracii můžeme vnímat v těchto formách a to jako:

1. Referendum
2. Lidová iniciativa
3. Plebiscit

„K institutům přímé demokracie patří i další iniciativní nástroje - pokyny voličů - jako petice, deputace (což je záležitost starší, byť dodnes výjimečně využívaná) a všelidové diskuze.“⁶ Forma přímé demokracie může také znamenat přítomnost určité osoby ve výkonu funkce nebo spíš možnost jeho odvolání.⁷

V ústavních systémech a právních řádech současně převládá jasně nad participační demokracií demokracie zastupitelská. Ale nelze přehlížet nesporné výhody přímé demokracie, protože už jen technický pokrok umožňuje větší účast občanů na politickém životě výkonem přímé demokracie.⁸

Podle Nahodila a Říčky je nesporné, že lidé mají v sobě vyšší motivaci k řešení problémů a věcí, pokud se dějí v jejich blízkosti a bezprostředně se jich týkají. Jedná se o vyšší motivaci než politická reprezentace, přesněji řečeno úředníci, kteří tyto problémy řeší za ně bez ohledu na to, jestli znají nebo neznají prostředí, dostatečnou motivaci a zpětné

---

⁵ HLOUŠEK, V., KOPEČEK, L., *Demokracie – teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie*, Brno 2007, s. 29

⁶ HLOUŠEK, V., KOPEČEK, L., *Demokracie – teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie*, Brno 2007, s. 41

⁷ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 13

⁸ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 13

vazby od subjektů, kterých se tato rozhodnutí týkají.⁹

3.2 Referendum

3.2.1 Referendum obecně

Forma referend v přímé demokracii je v této době nejrozšířenější.¹⁰ Referendum bývá také označováno jako všelidové hlasování. I když se velmi podobá termín referendum volbám, nehlasuje zde lid o volbě svých zástupců, ale sám rozhoduje ve věci samé. Bývá tomu tak zejména v případě, když jej k tomu vyzvou jeho reprezentanti nebo pokud si sám lid takové rozhodnutí vynutí.¹¹

„Místní referendum je jednak výrazem uplatnění práva občanů na samosprávu dle čl. 100 odst. 1 Ústavy, jednak práva občanů podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců, jak o tom hovoří čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.“¹² Mezinárodním právním předpisem je Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, který byl vyhlášený v České republice pod č. 120/1976 Sb.. Ten ve svém čl. 25 dává právo každému občanu účastnit se přímo vedení veřejných záležitostí nebo skrz svobodně volených zástupců.¹³

Referendum může být obligatorní a tudíž musí k určité otázce proběhnout. Poté

---

⁹ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 14

¹⁰ HLOUŠEK, V., KOPEČEK, L., *Demokracie – teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie*, Brno 2007, s. 40

¹¹ PECHANEC, P., *Přímá demokracie v České republice*, Praha : 2011, s. 16

¹² NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 16

¹³ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 16

může být referendum fakultativní, jehož vypsáním lze dosáhnout na žádost určitého počtu občanů. Také se může referendum lišit podle toho, jestli je vázáno na určitý státní orgán, např. vládu nebo parlament nebo jestli na jeho výsledek nemusí vládní orgán brán ohled. Potom je to rozdělení na referendum vázané a konzultativní. Dále je možné také referendum ratifikační, které dodatečně schvaluje určitý krok. Je tomu tak např. parlamentem předtím přijatý zákon. Referendum se dělí také z hlediska teritoria podle toho, kde se koná na celostátní a lokální.¹⁴

3.2.2 Zákon o místním referendu

Místní referendum v České republice je upraveno zákonem č. 22/2004 Sb. ze dne 11. prosince 2003, o místním referendu a o změně některých zákonů.

Referendum se provádí na území obce, která není územně členěným statutárním městem, v městské části nebo v městském obvodu územně členěného statutárního města a v městské části hlavního města Prahy. Pak také na území hlavního města Prahy a na území územně členěného statutárního města a na území části obce, která není městskou částí nebo městským obvodem, stanoví-li tak zvláštní zákon. Na kraje, které jsou vyššími územně samosprávnými celky s výjimkou hlavního města Prahy (to je zároveň obcí i krajem), se působnost zákona nevztahuje.¹⁵

V místním referendu může volit každá osoba, která má zároveň právo volit do zastupitelstva obce. Volit do zastupitelstva obce může občan, který je občanem České republiky a alespoň v den konání voleb dosáhl věku 18 let. Současně je v obci přihlášen k

---

¹⁴ HLOUŠEK, V., KOPEČEK, L., *Demokracie – teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie*, Brno 2007, s. 40

¹⁵ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 20

trvalému pobytu.¹⁶

Místní referendum probíhá tajným hlasováním s podmínkou všeobecného, rovného a přímého hlasovacího práva.¹⁷

Mezi překážky ve výkonu práva hlasovat v místním referendu může patřit omezení osobní svobody, které je stanovené na základě zákona z důvodu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, pak zbavení způsobilosti k právním úkonům, omezení osobní svobody stanovené na základě zákona z důvodu ochrany zdraví lidu nebo výkon vojenské služby.¹⁸

Hlasování v místním referendu se koná v jednom dni. Pokud se koná místní referendum zároveň s volbami do zastupitelstev obcí, krajů, do některé z komor Parlamentu České republiky nebo do Evropského parlamentu, pak se děje ve stejnou dobu jako volby.¹⁹

Pokud se rozhoduje ve věcech, které patří do samostatné působnosti obce nebo statutárního města, pak se o tom rozhoduje právě v místním referendu.²⁰

„Dle platné právní úpravy spadá do samostatné působnosti vše to, co je v zájmu obce a občanů obce, pokud tyto záležitosti nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce či o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, jakož dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Důsledkem skutečnosti, že konání místního

---

¹⁶ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 21

¹⁷ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 22

¹⁸ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 23

¹⁹ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 24

²⁰ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 26

referenda je samostatnou působností obce nebo statutárního města, je jeho financování z vlastního rozpočtu obce nebo statutárního města.²¹

Místní referendum nejde pořádat ve věci o místních poplatcích a o rozpočtu obce nebo statutárního města, o zřízení nebo zrušení orgánů obce nebo statutárního města a o jejich vnitřním uspořádání, o volbě a odvolání starosty nebo primátora územně nečleněného statutárního města, primátora statutárního města a primátora hlavního města Prahy, místostarosty nebo náměstka primátora, členů rady obce, města, městského obvodu nebo městské části, členů rady statutárního města a hlavního města Prahy a dalších členů zastupitelstva obce, zastupitelstva statutárního města.²²

Aby místní referendum bylo platné, tak je stanovena minimální procentuální hranice účasti. Do roku 2004 tomu bylo podle Zákona č. 298/1992 Sb. 25 %, poté byla hranice podle Zákona č. 22/2004 Sb. zvýšena na 50 % účast. A podle novely zákona č. 169/2008 Sb. se hranice platnosti posunula na 35 % účast oprávněných voličů. Dále je rozhodnutí platné ale pouze, když pro něj hlasuje většina hlasujících lidí a minimálně 25 % všech oprávněných voličů.²³

3.2.3 Lidová iniciativa

Lidová iniciativa poukazuje na nějaký společenský problém.²⁴ Díky této formě přímé

---

²¹ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 27

²² NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 28

²³ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 30

²⁴ NAHODIL, T., ŘÍČKA, T., *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*, Praha 2004, s. 12

demokracie dávají lidové iniciativy možnost skupině obyvatel vystoupit s určitým návrhem zákona či požadavkem. Ten je následně předložen k rozhodnutí v referendu. Musí k tomu nashromáždit určitý počet podpisů.²⁵

3.2.4 Plebiscit

Podle Pechance není vůbec jednoduché definovat pojem plebiscit, protože tento pojem stále nabývá většího množství významů. Jedná se o možnost vyjádření obyvatelstva daného území k dalšímu osudu tohoto území, zejména se jednalo o otázky o územních sporech států. Pokud se v dnešní době použije pojem plebiscit, je často nahrazen slovem referendum nebo všelidové hlasování.²⁶

3.3 Městská část Praha-Ďáblice

3.3.1. Základní informace o obci

Ďáblice jsou pražskou čtvrtí od roku 1968 a velikostí se řadí spíše k těm menším. Mají rozlohu 7,38 km². Rozkládají se na severním okraji hlavního města a sousedí na severu s Březiněvsí, na východě s Třeboradicemi, Čakovicemi a Letňany, na jihu se Střížkovem a Kobylisy a na západě s Dolními Chabry. Na území Ďáblic se nachází například Ďáblický háj s hvězdárnou a přírodní památkou Ládví, která je nejvyšším místem v Praze (359 m n. m.). Další významnou lokalitou je také skládka Ďáblice, která bude

---

²⁵ HLOUŠEK, V., KOPEČEK, L., *Demokracie – teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie*, Brno 2007, s. 41

²⁶ PECHANEC, P., *Přímá demokracie v České republice*, Praha : 2011, s. 25

důležitým tématem této práce.²⁷

V současné době žije na území Ďáblic 3 081 obyvatel a hustota zalidnění je 403 obyv./ km². Převažuje zde bydlení v rodinných domcích starší zástavby, ale v západní a jihovýchodní část čtvrti se rozrůstá moderní výstavba rodinných domů.

V obci je základní škola s mateřskou školkou a dokonce i jesle, které jsou soukromým zařízením. Dále pak obec nabízí služby hasičského sboru, sportovního klubu Ďáblice, obecní knihovny a pečovatelské služby Diakonie. Mezi významnou činnost se řadí vydávání časopisu Ďáblický zpravodaj, který je v tištěné formě a je měsíčníkem. Obyvatelé v něm najdou zprávy z rady městské části, ohlédnutí za aktivitami v obci za předešlý měsíc, pozvánky na různé kulturní a sportovní akce na měsíc následující, aktuální jízdní řád nejdůležitějších dopravních spojení na metro C, postřehy a články o dění v obci očima jejich obyvatelů i program hvězdárny Ďáblice.

Od roku 2010 je starostou obce Ing. Miloš Růžička a jeho zástupkyní je Zdeňka Fišmistrová. Při komunálních volbách v roce 2010 bylo do zastupitelstva Ďáblic zvoleno 8 zástupců z politické strany Sdružení nezávislých kandidátů, 4 zástupci z politické strany "Starostové a nezávislí", 2 zástupci Občanské demokratické strany a 1 zástupce z České strany sociálně demokratické.²⁸

V roce 2009, tedy v roce konání referenda o rozšíření 3. etapy skládky v Ďáblicích, byla starostkou obce Danuše Ševčíková a jejím zástupcem JUDr. Tomáš Engel.

²⁹

3.3.2 Historie obce

Původně se obec nazývala Dawlice po prvním slovanském usedlíkovi, který se jmenoval Davel. První zmínka o Ďáblicích byla nalezena v listinách řádu křížovníků s červenou hvězdou z let 1233 a 1235, kde se jednalo o koupi několika vsí, mezi nimiž byly i

---

²⁷ Městská část Praha-Ďáblice (online), dostupné z WWW: < <http://goo.gl/YTzYoG> >

²⁸ Volby.cz, dostupné z WWW: < <http://goo.gl/2vSj7Y> >

²⁹ Volby.cz, dostupné z WWW: < <http://goo.gl/3EvNNE> >

Ďáblice.

Mezi zajímavé historické nálezy, které byly v minulosti objeveny na území Ďáblic patří hroby z doby durinské se skrčenci a milodary, šálky z předúnětické doby, pohárek z kosti, džbánek z nordické doby, jehlice a náhrdelníky z doby bronzové, škvarek ze železné pece, hlíněný cedník z doby laténské nebo stolička mamuta nalezená při stavbě Battistovy cihelny. Několik těchto nálezů našlo místo v pražském muzeu.³⁰

3.3.3 Přírodní památka Ládví

Přírodní památka Ládví se nachází v Ďáblickém háji, který je velice oblíben místními obyvateli i obyvateli z okolních čtvrtí pro trávení jejich volného času. Chodí sem na procházky nebo háj využívají pro sportovní účely, nejčastěji pro běh nebo jízdu na kole. V háji se nachází několik dětských hřišť. V letních měsících Ďáblický háj obyvatelé využívají také pro příjemná posezení s přáteli na místech určených pro pikniky. Rozloha Ďáblického háje je 62 hektarů.

Uvnitř háje neboli lesoparku se nachází několik bývalých lomů. Jeden z nich je chráněn jako přírodní památka Ládví, protože zde byly objeveny kamenné nálezy, které dokazují, že v druhohorách byl vrch Ládví ostrovem v moři. Při pohledu z dálky na Ďáblický háj je vidět železná telekomunikační věž a v její blízkosti se nachází také podzemní vodárenská nádrž a historická měřicí věž.

3.3.4 Hvězdárna Ďáblice

Na vrchu Ládví se nachází hvězdárna Ďáblice, která je dominantou obce. Zajímavým poznatkem z historie je, že 29. května 1952 se v obci uspořádala přednáška o

---

³⁰ Městská část Praha-Ďáblice (online), dostupné z WWW: <<http://goo.gl/Jd8O0C>>

vesmíru, které se zúčastnilo přes dvě stovky lidí. Proto se poté rozhodlo založit několik obyvatel Ďáblic hvězdářský kroužek a činnost kroužku se tak úspěšně rozvíjela, až vyústila v roce 1954 ke svépomocné stavbě lidové hvězdárny. Pro tuto hvězdárnu, která se okamžitě stala dominantou nejen obce, ale i okolí, se podařil dokonce získat z depozitáře Národního technického muzea jeden z největších dalekohledů. Kromě tohoto dalekohledu se mohla hvězdárna pyšnit pozorovatelnou s kopulí, přednáškovým sálem, knihovnou a temnou komorou pro fotografické práce.

V současné době slouží hvězdárna především pro vzdělávací programy pro školy i širší veřejnost, dále pro pozorování denní i noční oblohy dalekohledem, promítáním filmů týkajících se vesmíru a v neposlední řadě při dobré viditelnosti pro krásný výhled na severní Čechy pouhým okem.³¹

Obr. 1, Hvězdárna Ďáblice, zdroj: <http://goo.gl/6BdGkQ>

---

³¹ Planetárium Praha – hvězdárna Ďáblice (online), dostupné z WWW: <<http://goo.gl/Mq771J>>

3.3.5 Ďáblický hřbitov

Ďáblický hřbitov byl navržen architektem Vlastislavem Hofmanem v kubistickém slohu. Tento hřbitov měl být jedním z ústředních pražských hřbitovů a nachází se zde 78 hrobek, 3090 hrobů, 4690 urnových hrobů, 456 kolumbárních míst a 1 louka k rozptýlu pozůstalých.

Součástí hřbitova je Čestné pohřebiště padlých ve 2. světové válce a obětí Pražského povstání.³²

Obr. 2, Ďáblický hřbitov, zdroj: Wikipedia (online), dostupné z WWW: < <http://goo.gl/NH3ZHk> >

3.3.6 Kaple Nejsvětější Trojice a sv. Václava

Řád křižovníků s červenou hvězdou v roce 1754 začal stavět kapli, která byla

---

³² Wikipedia (online), dostupné z WWW: < <http://goo.gl/wBkgxS> >

dokončena již v roce 1755. Od 18. století bydleli v zámku kněží řádu křižovníků, kteří byli správci přilehlého statku a zároveň zde vykonávali i správu duchovní. V roce 1908 byla kaple o třetinu rozšířena a nástěnné malby byly opraveny. Do 70. let 20. století sloužila kaple k pravidelným bohoslužbám a k oslavám církevních svátků. V současné době se v kapli konají pravidelné nedělní bohoslužby.³³

3.3.7 Prapor obce

Prapor obce byl navržen a zpracován známým sochařem a medailérem Michalem Vitanovským, který se zasloužil o vytvoření Řádu bílého lva a dalších medailí a znaků. Znak obsahuje odkaz na řád křižovníků s červenou hvězdou, který obec nejdéle spravoval a měl obec ve vlastnictví. Dále se na znaku objevuje sepjetí s Prahou v podobě znaku hl. m. Prahy a provázanost s dobou husitskou pečetí husitské polní obce.³⁴

Obr. 3, prapor obce, zdroj Městská část Praha-Ďáblice (online), dostupné z WWW: <<http://www.dablice.cz/?view=39>>

³³ Kaple Ďáblice (online), dostupné z WWW: <<http://www.kapledablice.cz/historie>>

³⁴ Městská část Praha-Ďáblice (online), dostupné z WWW: <<http://goo.gl/pS9XiW>>

4. Místní referendum v Ďáblicích

4.1. Občanské sdružení pro Ďáblice

Občanské sdružení pro Ďáblice bylo založeno ke konci roku 2007. Za jeho založením stály zhruba dvě desítky aktivních obyvatel obce, kterým není lhostejné prostředí, ve kterém žijí. Mají za cíl chránit životní prostředí a zeleň v Ďáblicích, což patří mezi jeho hlavní poslání. Snaží se, aby bylo v obci vytvořeno bezpečné prostředí z hlediska dopravy a podporují projekt pro obnovitelnou energii. Ve spolupráci s ostatními občanskými sdruženími prosazují vybudování tzv. "Ss" varianty silničního okruhu kolem Prahy, protože chtějí zabránit zásahu do chráněného Drahaňského údolí, které by bylo tímto narušeno při vybudování silničního okruhu Prahy ve variantě "J". Mezi jeho aktuální cíle pak patří zmírnění vlivů skládky komunálního odpadu v Ďáblicích na životní prostředí a zdraví jejich občanů. Tento cíl občanského sdružení bude v této práci zejména důležitý.³⁵

4.2 Skládka Ďáblice

Skládka v Ďáblicích vznikla v roce 1993 a jejím provozovatelem je A.S.A., spol. s r.o. V současné době je to jediná skládka na území Prahy. Končí zde čtvrtina odpadu, který je v Praze vyprodukován, to je zhruba 83 tisíc tun odpadu za rok. Zbytek odpadu vyprodukovaný na území hlavního města jde do spaloven. Roční kapacita skládky je 350 tisíc tun odpadu a její kapacita se dočerpává navážejícím odpadem ze Středočeského kraje. 1. etapa ukládání odpadu začala po vzniku skládky v roce 1993, 2. etapa začala v roce 2002. Nový územní plán počítá ale i se 3. etapou rozšíření skládky v Ďáblicích, což původně nebylo plánováno. Obyvatelům Ďáblic bylo přislíbeno, že po ukončení 2. etapy skládky bude skládka rekultivována a ukončí se. 3. etapou by se skládka zvětšila o 7

---

³⁵ Tištěné materiály od občanského sdružení pro Ďáblice

hektarů plochy na západ. Toto rozšíření by mělo být využíváno od roku 2015 nebo 2016 a skládka by měla pojmout až o 1,5 milionu tun odpadu víc.³⁶

Obr. 4, letecký pohled na skládku v Ďáblicích, zdroj Městská část Praha-Ďáblice (online), dostupné z WWW: < <http://www.dablice.cz/?view=44> >

Skládka v Ďáblicích je budována do výšky v otevřené krajině a ničí tak přirozený krajinný ráz obce i jejího okolí. Negativní dopady skládky na obyvatele obce jsou především zápach, poletující odpadky a v neposlední řadě také znečištění z nákladních automobilů. Skládka trpí nedostatkem vody a dochází tak k velké prašnosti v okolí. Mapy prašnosti v Praze jednoznačně dokazují, že prašnost v obci a jejího okolí je jedna z největších v Praze. Podle Karoliny Kovtun, předsedkyně občanského sdružení pro Ďáblice, má současná skládka neblahé dopady na zdraví místních obyvatel, přírodu a rovněž i na kulturní hodnotu Ďáblic.³⁷

Mezi pozitivní skutečnosti d'áblické skládky patří především dotace, které obec za

---

³⁶ Městská část Praha-Ďáblice (online), dostupné z WWW: < <http://goo.gl/oxG72K> >

³⁷ Tištěné materiály od občanského sdružení pro Ďáblice

skládku na jejím území dostává.

Její rozšíření by mimo jiné znamenalo zrušení nebo přemístění turistické cesty a následně i zničení stromořadí, které je kolem cesty vysázené. Dále zničení nově vysázeného ochranného pásu zeleně, který vyrostl ze 150 stromů a velkého množství keřů. Také by obec přišla o další rozsáhlé plochy kvalitní orné půdy.

4.3 Kroky proti rozšíření 3. etapy skládky

Od roku 2007 se snažili občané Ďáblic zabránit rozšíření 3. etapy místní skládky. V té době byla starostkou obce Danuše Ševčíková a jejím zástupcem byl JUDr. Tomáš Engel.

Na veškerých veřejných zasedáních bylo toto téma pravidelně rozebíráno. V měsíčníku Ďáblický zpravodaj byl dán prostor pro vyjádření k tomuto problému všem zúčastněným stranám. Když se pomine stanovisko spol. A.S.A. s.r.o., v jehož zájmu bylo rozšíření skládky, tak byl ze strany obyvatel Ďáblic dán jasný signál směrem k zastupitelům, aby byl dodržen původní termín ukončení skládky a 3. etapa tak nebyla podporována.

4.4 Místní referendum o d'áblické skládce

4.4.1 Iniciování referenda

Místní obyvatelé se nechtěli smířit s dalším rozšířením d'áblické skládky o její 3. etapu. Nápad konání místního referenda o rozšíření skládky v Ďáblicích přišel od občanského sdružení pro Ďáblice. Tedy přesněji řečeno s nápadem, jak přinutit místní zastupitelstvo k tomu, aby aktivně vystupovalo proti rozšíření skládky v obci. Sdružení tedy

začalo připravovat podmínky pro to, aby se referendum mohlo konat a následně bylo vyhlášené.

Na základě polostrukturovaného rozhovoru se členkou občanského sdružení pro Ďáblice a zároveň členkou petičního výboru Věrou Prokešovou se podařilo získat informace o průběhu přípravy petice i vyhlášení referenda. Pomocné otázky k polostrukturovanému rozhovoru jsou přiloženy na konci práce jako příloha č. 1.

V rámci občanského sdružení pro Ďáblice se vytvořil petiční výbor, který si dal za cíl sesbírat dostatečný počet podpisů pro platnost petice a následné přijetí petice na místní radnici. Do tohoto úplného začátku se zapojilo pět aktivních občanů, kteří byli zároveň členy občanského sdružení pro Ďáblice. Po vytvoření otázky o rozšíření 3. etapy skládky v Ďáblicích se členové petičního výboru rozhodli ve spolupráci se sdružením Arnika uspořádat veřejnou debatu na toto téma v místní Základní škole U Parkánu. Vytvořili informační letáky, které rozvěsili po obci a hlavně osobně vyzvali obyvatele k jejich účasti. Pozvánka byla také otištěna v následujícím vydání Ďáblického zpravodaje a byla vyvěšena na webových stránkách sdružení. Debata odborníků se konala 23.10.2009 v 17 hodin v sále základní školy. Jako hosté byli pozváni Mgr. Petr Štěpánek, CSc. (radní hlavního města Prahy pro životní prostředí), Petra Kolínská (zastupitelka hlavního města Prahy), Ing. Bořek Votava (ředitel Útvaru rozvoje hlavního města Prahy), Danuše Ševčíková (starostka městské části Ďáblice), Ing. Milan Havel (vedoucí kampaně „Odpad je surovina“ sdružení Arnika) a Ing. Jaroslav Korf (zastupitel městské části Praha 8, znalec problematiky severozápadního segmentu městského okruhu). Na toto shromáždění se podařilo také pozvat v té době nepříliš politicky aktivní osobnost, avšak později kandidátku na post prezidentky republiky Taťánu Fischerovou, která svou přítomností pomohla k většímu zájmu o debatu. Petičnímu výboru se podařilo na svoji stranu získat stanovisko od Hygienické stanice hlavního města Prahy v otázce rozšíření skládky v Ďáblicích. Na tomto shromáždění bylo pozitivním výsledkem seznámení obyvatel s riziky rozšíření skládky a v neposlední řadě připojení dalších pár občanů k petičnímu výboru.³⁸

Tento si nyní rozdělil městskou část Praha-Ďáblice na několik úseků a v týmech,

---

³⁸ Informace z polostrukturovaného rozhovoru se členy občanského sdružení pro Ďáblice

většinou dvou členů petičního výboru, se vydali sbírat podpisy do petice. V příloze této práce přikládám podobu podpisového archu, viz příloha č. 2. Všechny tyto kroky včetně shromáždění v místní základní škole dělali členové petičního výboru ve svém volném čase bez jakéhokoliv nároku na honorář. Osobně tedy obcházeli dům po domu a vysvětlovali obyvatelům Ďáblic účel sbírání podpisů do petice pro konání referenda o rozšíření skládky o její 3. etapu.

Nakonec se petičnímu výboru podařilo sesbírat 857 podpisů občanů, kteří byli pro konání referenda o rozšíření skládky v Ďáblicích. Tento počet sesbíraných podpisů podle Zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním stačil pro konání referenda o rozšíření skládky. S těmito informacemi tedy Sdružení vystoupilo na červnovém veřejném zasedání místního zastupitelstva v roce 2009. Radnice městské části Praha-Ďáblice nejdříve nevěřila správnosti petice a jejím zákonem stanovených kritérií, ale tehdejší tajemník Vlastimil Fouček byl donucen zkontrolovat správnost petice i jejích podpisů a následně potvrdil platnost petice. Tím občanské sdružení pro Ďáblice donutilo zastupitelstvo městské části Praha-Ďáblice k vyhlášení referenda. To bylo vyhlášeno na 6. listopadu 2009 v Základní škole U Parkánu od 13 hodin a 30 minut do 22 hodin.

Podle členky občanského sdružení pro Ďáblice Věry Prokešové se ze strany radnice nekonalo jakékoliv jiné upozornění na vyhlášené referendum v Ďáblicích kromě vyvěšení oficiálního prohlášení na vývěsní desku před radnicí. Proto se do propagace a upozornění na konané referendum pustilo samo občanské sdružení. Vytvořilo informační leták, který rozvěsilo do informačních tabulí po obci, umístilo ho na své webové stránky a jen pár dní před konáním referenda dokonce svými automobily projížděli obec a z ampliónů vyzývali občany Ďáblic k účasti na referendu. Důležitá byla i role Ďáblického zpravodaje, kde se termín i místo konání referenda objevilo (viz příloha č. 3, říjnové vydání Ďáblického zpravodaje).

Podle Věry Prokešové radnice o termínu referenda spíše mlčela, rozhodně na něj například prostřednictvím místního rozhlasu obyvatele Ďáblic neupozornila.

Na druhou stranu z článku společnosti A.S.A. s.r.o. „Mýty a pravda o skládce A.S.A. Ďáblice“ uvedeného v říjnovém Ďáblickém zpravodaji je zřejmé, kolik městská část

Praha-Ďáblice dostává od společnosti peněžních i nepeněžních darů a zasluhuje se tak o lepší kulturní, sportovní a společenský život obyvatel Ďáblic.³⁹

Od roku 1993 do roku 2009 předala nebo uhradila městské části Praha-Ďáblice celkem 22 369 466 Kč. Z této sumy činila celková částka peněžních darů 8 218 420 Kč. Do nepeněžitých darů například patřila deratizace městské části Praha-Ďáblice za 40 000 Kč, prořez a úprava travního porostu fotbalového hřiště (cca 50 000 Kč), bezúplatný výsyp a odstranění psích exkrementů (cca 20 000 Kč), odstranění BIO odpadů za zvýhodněných podmínek (cca 25 000 Kč) nebo zvýhodněná ukládka pro občany městské části Praha-Ďáblice (cca za 75 000 Kč). Mezi jednorázové částky, které přispívaly k rozvoji obce pak patřil peněžní dar Křížovníkům s Červenou hvězdou (46 000 Kč) nebo bezplatné odstranění nebezpečných odpadů ze školy a školky (50 000 Kč). Z odevzdaných poplatků, které spol. A.S.A. s.r.o. vybírá od svých zákazníků a které následně zasílá na Magistrát hlavního města Prahy, obdrží městská část Praha-Ďáblice každoročně 10 000 000 Kč⁴⁰, což činí 40,1 % z celkového rozpočtu obce v roce 2009.⁴¹

Podle zastupitele městské části Praha-Ďáblice, který si nepřál být jmenován, byl tento finanční přínos obci do jejího rozpočtu fatální pro jeho souhlas s 3. etapou rozšíření Ďáblické skládky.

4.4.2 Průběh referenda

Referendum se konalo 6. listopadu 2009 od 13 hodin a 30 minut do 22 hodin v místní základní škole U Parkánu. Otázka, na kterou obyvatelé Ďáblic v referendu odpovídali zněla: "Souhlasíte s tím, aby zastupitelstvo městské části Praha-Ďáblice podniklo veškeré kroky ke schválení příslušných územně plánovacích dokumentací v takové podobě, která neumožní skládkování odpadů na území městské části Praha-Ďáblice a

---

³⁹ Říjnové vydání Ďáblického zpravodaje (2009), článek „Mýty a pravda o skládce A.S.A. Ďáblice“, Libor Luňáček

⁴⁰ Městská část Praha-Ďáblice (online), dostupné z WWW: < <http://dablice.cz/?view=39,509> >

⁴¹ Říjnové vydání Ďáblického zpravodaje (2009), článek „Mýty a pravda o skládce A.S.A. Ďáblice“, Libor Luňáček

sousedících městských částí po roce 2012?"

dne 6. 11. 2009 v městské části Praha - Ďáblice

čas	okrsek č. 671 OD		okrsek č. 672 ZŠ		Celkem	v %
voličů celkem	1112	%	1192	%	2304	
15:00	73	6,5647	52	4,3624	125	5,4253
16:00	130	11,6906	94	7,8859	224	9,7222
17:00	188	16,9065	150	12,5839	338	14,6701
18:00	248	22,3022	232	19,4631	480	20,8333
19:00	321	28,8669	284	23,8255	605	26,2587
20:00	354	31,8345	319	26,7617	673	29,2101
21:00	373	33,5432	341	28,6074	714	30,9896
22:00	381	34,2626	354	29,6980	735	31,9010

tabulka č. 1, průběh referenda časově, oficiální stanovisko radnice městské části Praha-Ďáblice vydané tajemníkem Vlastimilem Foučkem a vyvěšené na webových stránkách Městská část Praha-Ďáblice, dostupné z WWW: <<http://www.dablice.cz/?view=39,612,0,0,0,0,39,-1&cat=103>>

4.4.3 Výsledky referenda

K platnosti referenda o místní skládce v Ďáblicích bylo zapotřebí účasti 806 voličů. K tomu byla podle nového zákona současně nutná nadpoloviční většina hlasujících občanů obce a současně 25 % oprávněných voličů, což je v tomto případě 576 hlasujících, občanů hlasujících pro jednu variantu odpovědi.

Z celkového počtu možných občanů, kteří mohou volit, tj. 2304 obyvatel, se do hlasovací místnosti dostavilo občanů 735, tj. 31,91 %. Z tohoto počtu hlasů bylo platných hlasů 728, z toho pro odpověď "Ano" bylo 687 hlasů (tj. 94,36 %) a pro odpověď "Ne" bylo 39 hlasů (tj. 5,36 %) a 2 hlasy (0,27 %) se zdržely hlasování tím, že označili obě

odpovědi.

Čili místní referendum v Praze-Ďáblicích konané 6. listopadu 2009 se stalo díky těmto výsledkům neplatné. Nebyla splněna jedna ze tří podmínek pro platnost místního referenda. K platnosti tohoto referenda chybělo 71 voličů, tj. pouze 3,08 %.⁴²

4.4.4 Následné děje

Výsledky tohoto referenda byly sice neplatné, ale určitě nebyly bezvýznamné. Občané v referendu jasně vyjádřili svůj nesouhlas s rozšířením skládky o 3. etapu. Pro Ďáblické občany a hlavně členy občanského sdružení pro Ďáblice byly vlastně výsledky referenda známkou toho, že jejich boj za čisté a hezké prostředí, ve kterém žijí, má cenu. Impuls k tomu, aby se nepřestali zajímat o činnost Magistrátu hlavního města Prahy i zastupitelstva obce a zajímali se o jeho rozhodování a schvalování ve věci obce.

Protože v době konání referenda byla starostkou Ďáblic Danuše Ševčíková, která nevystupovala na veřejnosti v souladu s rozhodnutím zastupitelstva obce, bylo zřejmé, že v době konání referenda se podpory od starostky a zástupce starostky obec nedočká. Důkazem toho bylo například uvedení článků v Ďáblickém zpravodaji proti referendu, vyjádření Danuše Ševčíkové ve věci referenda, že již nelze nic s uzemním plánem hlavního města Prahy dělat a vše je pouze věcí sousední obce Březiněvse a Magistrátu hlavního města Prahy. Díky tomuto vyjádření řada občanů považovala svoji účast v referendu za zbytečnou a k referendu nepřišla. Místostarosta obce JUDr. Tomáš Engel pak prý nedovolil vysílat v místním rozhlasu připravený text přípravného výboru, který zval občany k referendu a dal tam zavádějící text.⁴³

Od roku 2010 je však novým starostou obce Ing. Miloš Růžička, který vystupuje

---

⁴² oficiální stanovisko radnice městské části Praha-Ďáblice vydané tajemníkem Vlastimilem Foučkem a vyvěšené na webových stránkách Městská část Praha-Ďáblice (online), dostupné z WWW: <<http://goo.gl/gUAFUV>>

⁴³ Informace z polostrukturovaného rozhovoru se členy občanského sdružení pro Ďáblice

proti rozšíření skládky a podniká věci tak, aby zastavil jeho rozšíření.

„Na zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy konané 4. listopadu.2011 vystoupil starosta městské části Praha-Ďáblice společně s předsedkyní občanského sdružení pro Ďáblice, Karolinou Kovtun. Zastupitelstvo mělo rozhodnout několik měsíců trvajícím sporu městské části Praha Ďáblice a Odboru územního plánu, který připravuje novou podobu územního plánu Prahy a který naplňuje politické zadání vedení města a to pokračovat ve skládkování v Ďáblicích. Jejich návrh byl 48 hlasy zamítnut, 2 hlasy zastupitelů byly pro přijetí a 8 se jich zdrželo hlasování. Rozšíření skládky se tak stalo součástí konceptu územního plánu hlavního města Prahy. Podle náměstka primátora Josefa Noska Magistrát hlavního města Prahy toto rozhodnutí schvaluje zejména proto, že se Magistrátu nepodařilo najít novou lokalitu pro vznik skládky a rozšíření d'áblické skládky má tak obecně prospěšný charakter. Tento názor se ale starostovi ani občanskému sdružení pro Ďáblice nezdá pravdivý, protože nedohledali důkazy toho, že by tyto opatření Magistrát hlavního města Prahy postoupil, tedy že by se jednalo o hledání jiné lokality pro novou skládku. Protože ale ještě nebyl schválen nový územní plán hlavního města Prahy, nebylo tedy ještě definitivně rozhodnuto, že rozšíření skládky bude. Magistrát dal ale jasně najevo, že má svou vlastní představu o řešení a místo koncepčního řešení této části odpadového hospodářství města bude stále prosazovat skládkování v obci Ďáblice.“⁴⁴ Zároveň také ale nové vedení Ďáblic slíbilo, že pokud ke změně územního plánu dojde, bude zastupitelstvo obce užívat všech prostředků, aby k rozšíření skládky nedošlo.

5. Závěr

Význam pojmu demokracie se od dob jeho vzniku mnohokrát změnil a v dnešní době znamená významově úplně něco jiného než na začátku jeho vzniku před 2000 lety. V evropských státech převládá nad přímou demokracií demokracie zastupitelská. I přes to

---

⁴⁴ Listopadové vydání Ďáblického zpravodaje (2009), článek „Zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy konané 4. listopadu.2011“, Karolina Kovtun

ale nelze přímé demokracii ubírat na důležitosti. Nejčastějším prvkem přímé demokracie se kterým se setkáváme je referendum. To je hlasování lidu, kde oproti volení svých zástupců jako je tomu ve volbách, rozhodují občané v konkrétní věci sami.

V České republice bylo referendum na celostátní úrovni zatím jen jednou. Obyvatelé České republiky mohli vyjádřit svůj souhlas či nesouhlas o vstupu České republiky do Evropské unie. Toto referendum se konalo 13. a 14. června 2003. Přes 77 % voličů členství v Evropské unii podpořilo a Česká republika tak 1.5.2004 vstoupila do Evropské unie. Dalším a také posledním prvkem přímé demokracie na celostátní úrovni byla pak přímá volba prezidenta republiky, která se uskutečnila v lednu 2013. Ovšem častěji se můžeme setkat s prvky přímé demokracie na místní úrovni.

Cílem této případové studie bylo analyzovat místní referendum v pražské městské části Praha-Ďáblice. Toto referendum se týkalo rozšíření skládky na území obce. Šlo tedy zejména o to, jak k referendu vůbec došlo, kdo ho vyvolal, jaký mělo průběh a jaké byly následné děje po jeho skončení. Referendum bylo iniciované aktivními obyvateli Ďáblic, zejména pak občanským sdružením pro Ďáblice. Referendum bylo vyhlášené na základě sesbíraných podpisů v petici, o kterou se postaralo právě občanské sdružení pro Ďáblice. Konalo se 6. listopadu 2009 v místní základní škole a otázka se týkala rozšíření 3. etapy místní skládky. Zúčastnilo se ho celkem 735 voličů, tj. 31,91 %. Otázka v referendu zněla: "Souhlasíte s tím, aby zastupitelstvo městské části Praha-Ďáblice podniklo veškeré kroky ke schválení příslušných územně plánovacích dokumentací v takové podobě, která neumožní skládkování odpadů na území městské části Praha-Ďáblice a sousedících městských částí po roce 2012?" Platných hlasů s odpovědí „Ano“ bylo přibližně 94 %, platných hlasů s odpovědí „Ne“ přibližně 5 %. Z těchto informací vyplývá, že referendum bylo kvůli nízké účasti neplatné, nebyla splněna jedna ze tří podmínek pro platnost místního referenda.

Výsledky tohoto referenda byly sice neplatné, ale určitě nebyly bezvýznamné. Občané v referendu jasně vyjádřili svůj nesouhlas s rozšířením skládky o 3. etapu. Pro Ďáblické občany a hlavně členy občanského sdružení pro Ďáblice byly vlastně výsledky referenda známkou toho, že jejich boj za čisté a hezké prostředí, ve kterém žijí, má cenu.

6. Seznam použitých zdrojů

- SMITH, Michael L. *Přímá demokracie v praxi : Politika místních referend v České republice*. 1. vydání. Praha: ISEA, 2007. 101 s. ISBN 978-80-903316-3-1.
- SMITH, Michael L. *Občané v politice : studie k participativní a přímé demokracii ve střední Evropě*. Praha: ISEA, 2009. 169 s. ISBN 978-80-903316-5-5.
- BALÍK, Stanislav. *Metodologie výzkumu komunální politiky*. In FIALA, Petr; STRMISKA, Maxmilián. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. 1. vydání. Brno: CDK, 2005, 267 s. ISBN 80-7325-074-8.
- NAHODIL, Tomáš; ŘÍČKA, Tomáš. *Místní referendum v České republice : Zákon o místním referendu s poznámkami podle stavu k 1.10.2001*. Praha : Linde, 2004, 141 s. ISBN 80-7201-502-8.
- HLOUŠEK, Vít; KOPEČEK, Lubomír. *Demokracie*. Teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie. 2. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2007. 379 s. ISBN 978-80-210-4249-0.
- SIEDENTOP, Larry. *Demokracie v Evropě*. Brno. Barrister & Principal : Centrum strategických studií, 2004. 229 s. ISBN 80-86598-76-4.
- PECHANEC, Pavel. *Přímá demokracie v České republice*. 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. 196 s. ISBN 978-80-7357-700-1
- Zákon PČR č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).
- Zákon PČR č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů.
- Zákon NRSR č. 302/2001 Z., o samosprávě vyšších územních celků (zákon o samosprávných krajích).
- Zákon SNR č. 369/1990 Sb., o obecním zřízení ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním
- Ďáblický zpravodaj, vydání 9/2009
- Ďáblický zpravodaj, vydání 10/2009
- Usnesení ze zasedání Městské části Praha-Ďáblice z 20.6.2009

- Usnesení ze zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy konané 4. 11..2011
- Informace z rozhovorů od členů občanského sdružení pro Ďáblice, členů zastupitelstva obce a občanů Ďáblic
- Český statistický úřad [online], dostupné z WWW: <<http://goo.gl/uD7ADN>> [cit. 2013-03-10]
- Městská část Praha-Ďáblice [online], dostupné z WWW: <<http://goo.gl/wIbNd3>> [cit. 2013-08-1]
- Volby.cz [online], dostupné z WWW: <<http://goo.gl/2vSj7Y>> [cit. 2013-08-15]
- Volby.cz [online], dostupné z WWW: <<http://goo.gl/3EvNNE>> [cit. 2013-08-15]
- Hvězdárna Ďáblice [online], dostupné z WWW <<http://goo.gl/6BdGkQ>> [cit. 2013-07-02]

7. Seznam tabulek a obrázků

- tabulka č. 1 na str. 28, průběh referenda časově, oficiální stanovisko radnice městské části Praha-Řáblice vydané tajemníkem Vlastimilem Foučkem a vyvěšené na webových stránkách Městská část Praha-Řáblice, dostupné z WWW: <<http://goo.gl/4iKevr>>
- Obrázek 1, Hvězdárna Řáblice, zdroj: <<http://goo.gl/6BdGkQ>>
- Obrázek 2, Řáblický hřbitov, zdroj: <<http://goo.gl/NH3ZHk>>
- Obrázek 3, prapor obce, zdroj: <<http://www.dablice.cz/?view=39>>
- Obrázek 4, letecký pohled na skládku v Řáblicích, zdroj: <<http://goo.gl/xNRxsM>>

8. Přílohy

- **příloha č. 1** – otázky polostrukturovaného rozhovoru se členy občanského sdružení pro Ďáblice

Otázky k polostrukturovanému rozhovoru se členy občanského sdružení

- 1) Jak se dal petiční výbor dohromady? Před referendem nebo dřív?
- 2) Kolik vás v začátku bylo? Přidával se někdo v průběhu?
- 3) Jak jste dávali dohromady podpisy? A kolik jste jich nakonec získali?
- 4) Jak se k těmto krokům postavila radnice obce?
- 5) Probíhala nějaká kampaň k referendu? Kdo jí organizoval?
- 6) Probíhala nějaká setkání o vysvětlení celé situace ohledně skládky obyvatelům Ďáblic?
- 7) Kandidoval někdo z petičního výboru do zastupitelstva obce? Před, po referendu?
- 8) Změnilo se referendem nějak složení zastupitelstva?

- příloha č. 2 – podpisový arch

Příloha návrhu na vyhlášení místního referenda v městské části Praha - Ďáblice ve věci rozšíření skládkování odpadů

Podpisový arch č.: .....

Upozornění:

Ten, kdo podepíše vícekrát tentýž návrh na konání místního referenda nebo kdo podepíše podpisovou listinu, ač nemá právo volit do zastupitelstva městské části (není trvale hlášen v městské části Praha-Ďáblice), nebo uvede nepravdivé údaje, dopouští se přestupku, za který mu může být uložena pokuta do výše 3.000,- Kč.

Podporuji konání místního referenda v územním obvodu městské části Praha-Ďáblice o této otázce:

„Souhlasíte s tím, aby zastupitelstvo městské části Praha – Ďáblice podniklo veškeré kroky ke schválení příslušných územně plánovacích dokumentací v takové podobě, která neumožní skládkování odpadů na území městské části Praha – Ďáblice a sousedících městských částí po roce 2012?“

Poř. č.	Jméno a příjmení	Adresa trvalého pobytu v Praze - Ďáblicích	Datum narození	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

Přípravný výbor: Štěpána Dejmalová, Šenovská 35/6 182 00 Praha 8 - Ďáblice
 Milada Stroblová, Čenkovská 563, 182 00 Praha 8 - Ďáblice
 Ing. Tomáš Dvořák, Legionářů 88, 182 00 Praha 8 - Ďáblice
 Mgr. Dušan Andrš, Ph.D., Osinalická 110/8. Praha 8 - Ďáblice

Sousedé a spoluobčané v Ďáblicích,

mnozí z vás svými podpisy v červnu letošního roku podpořili požadavek na vypsání referenda ohledně chystané ne-standardní zrychlené změny územního plánu, která dává zelenou dalšímu podstatnému rozšíření skládky Ďáblice. Nestáli jsme obehit všechny občany, ale přesto věříme, že všichni, komu záleží na tom, v jakém prostředí budou žít v budoucnu nejen oni, ale i jejich děti a vnoučata, přijdou v **pátek 6. listopadu 2009 v době od 13.30 do 22.00 hodin** hlasovat o budoucnosti Ďáblic a definitivně tak potvrdí své červnové odmítavé stanovisko. Výsledek referenda rozhodne o tom, zda budeme či nebudeme další dlouhá léta žít pod neustále se zvětšující a rozšiřující horou odpadů! Úspěšné referendum, tj. při účasti více než 35% oprávněných voličů, v případě více než 50% odpovědí ANO na položenou otázku, představuje závazek pro zastupitelstvo naší MČ jednat a vystupovat aktivně proti navrhované změně územního plánu. Výsledek referenda bude současně vzkazem Magistrátu hl.m. Prahy, co občané v Ďáblicích chtějí a zároveň ukázkou, jaké úsilí jsou schopni vynaložit, aby toho dosáhli a tím dokázali, že nejsou jen pasivními příjemci eizi vůle.

Přípravný výbor pro konání referenda:
Tomáš Dvořák, Milada Stroblová, Štěpána Dejmalo-
vá, Dušan Andrš

Informace o údržbě zeleně v pásích podél chodníků

Údržba zeleně v pásích podél chodníků se stává závažným problémem. Vlastníci přilehlých nemovitostí se postupně přestávají o tyto zelené pásy starat a pro městskou část jsou to další náklady na údržbu zeleně. Výsadba zeleně v těchto pásích se před lety uskutečňovala právě na žádost občanů s ujištěním, že se o tuto zeleně budou starat. Dokonce městská část druh výsadby přizpůsobovala přání občanů v jednotlivých ulicích.

Postupem času se tento slib

jaksi vytratil a občané se o údržbu starají pouze v několika málo případech.

Tímto problémem se zabývala Rada MČ na svém zasedání a rozhodla, že se na náklady městské části budou udržovat zelené pásy podél chodníků u hlavních ulic a další pouze u osob, které jsou prokazatelně fyzicky neschopné údržbu této zeleně zajistit. Protože prostředky na údržbu veřejné zeleně jsou v rozpočtu MČ Praha - Ďáblice limitované a v současné době je výměra veřejné zeleně, kterou MČ udržuje, 8,5 ha.

Proto se městská část obrací na občany, aby zvážili své možnosti a pokud to bude jen trochu možné, ošetření zeleně v pásích před svými domy provádějí samy.

RŽP

Městská část Praha - Ďáblice
Zastupitelstvo městské části

15. a 16. zasedání
dne 24. 06. 2009 a 30. 09. 2009

SLOUČENÉ USNESENÍ č. 145 a 155/09/ZMČ

k vyhlášení místního referenda MČ Praha - Ďáblice

Zastupitelstvo městské části po projednání a na základě podání návrhu občanů MČ Praha - Ďáblice v souladu se zákonem č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, v platném znění:

I. Schvaluje

vyhlášení místního referenda na území MČ Praha - Ďáblice v souladu s Návrhem na vypsání referenda výsledkem, kterého je zjištění souhlasu či nesouhlasu občanů Ďáblic na konkrétně stanovenou otázku "Souhlasíte s tím, aby Zastupitelstvo městské části Praha - Ďáblice podniklo veškeré kroky ke schválení příslušných územně plánovacích dokumentací v takové podobě, která neumožní skládkování odpadů na území městské části Praha - Ďáblice a sousedících městských částí po roce 2012?"

II. Stanoví

2.1 v souladu s § 13 odst. 1 písm.

a) termín konání místního referenda na pátek 6. 11. 2009 v době od 13:30 do 22:00 hodin

2.2 v souladu s § 27 odst. 4 zákona vyšší odměny pro člena komise ve výši 1 143,- Kč a vyšší odměny pro předsedu komise ve výši 1 600,- Kč

III. Pověřuje

koordinaci přípravy konání místního referenda tajemníka ÚMČ Praha - Ďáblice a přípravný výbor (Mgr. Dušan Andrš, Štěpána Dejmalo-
vá, Ing. Tomáš Dvořák, ak. mal. Milada Stroblová) v souladu se zák. č. 22/2004 Sb. o místním referendu a o změně některých zákonů, v platném znění.

JUDr. Tomáš Engel
zástupce starosty

Danuše Ševčíková
starostka

MOBILNÍ OBCHODNÍ KANCELÁŘ

Pražské plynárenské, a.s.

12.10.09 od 12.30 do 15.00

9.11.09 od 9.00 do 11.30

7.12.09 od 12.30 do 15.00

Bližší informace na tel. číslech 267175174 a 267175202.

POZVÁNKA NA BESEDU

V pátek 23.10. 2009, v 17 hodin, v sále ZŠ v Ďáblicích se koná za účasti zajímavých hostů a odborníků beseda o novinkách a změnách v Územním plánu hl.m. Prahy. Pozornost bude věnována zejména celkové koncepci i plánům na změny ve způsobu využití pozemků v severní části Prahy, Ďáblicích a okolí.

Porádá: Občanské sdružení Pro Ďáblice a sdružení Armba